

RAADSINFORMATIEBRIEF

Van

college van burgemeester en wethouders

Vergadering van

13 juli 2021

Kenmerk

Z/21/018808 / D/21/024914

Portefeuillehouder

Ad de Regt

Portefeuille

Financiën

Opsteller

Smits, Rob

Onderwerp

meicirculaire gemeentefonds

Kennisnemen van

1. De ontwikkeling van de algemene uitkering gemeentefonds naar aanleiding van de mei circulaire 2021;
 2. De indicatieve verdeling van 1,314 miljard euro incidentele middelen Jeugdzorg over 2022.
-

Inleiding

De mei circulaire 2021 met betrekking tot de Algemene Uitkering uit het Gemeentefonds is ontvangen. De uitkomsten over de jaren 2021-2025 worden in deze raadsinformatiebrieven aan uw raad gepresenteerd. Daarnaast heeft het Rijk een indicatieve verdeling bekend gemaakt over de gemeenten van 1,314 miljard euro incidentele middelen Jeugdzorg voor 2022.

Kernboodschap**ad 1 De ontwikkeling van de algemene uitkering gemeentefonds naar aanleiding van de mei circulaire 2021**

De belangrijkste onderwerpen in de mei circulaire zijn:

- a. De incidentele compensatie 2021 voor extra kosten jeugdhulp;
- b. De accessen die vanaf 2022 zijn bijgewerkt;
- c. De inwerkingtreding van de nieuwe inburgeringswet die met een half jaar is uitgesteld tot 1 januari 2022;
- d. De twee nieuwe decentralisatie-uitkeringen die voor het jaar 2021 van toepassing zijn (Jeugd aan zet en Heroriëntatie zelfstandigen).

a. Incidentele compensatie 2021 voor de extra kosten jeugdhulp

Het Rijk en de VNG zijn in het voorjaar een incidentele compensatie 2021 voor de extra kosten jeugdhulp overeengekomen van 493 miljoen euro via het gemeentefonds. Daarvan is in de mei circulaire 438 miljoen euro verwerkt. De rest is voor de VNG voor regionale coördinatie en landelijke informatievoorziening. Daarnaast wordt nog 120 miljoen euro via specifieke uitkeringen aan specifieke gemeenten en Jeugdregio's beschikbaar gesteld. De gemeente Woerden komt voor deze specifieke uitkeringen niet in aanmerking.

De compensatie via het gemeentefonds van 438 miljoen komt bovenop de 300 miljoen euro die al structureel in de

begroting is verwerkt. Door het Rijk en VNG zijn resultaatafspraken gemaakt over de inzet van deze incidentele middelen en de maatregelen die genomen moeten worden om het jeugdstelsel ook voor de komende jaren houdbaar te maken. Aan deze afspraken liggen uitvoeringsverplichtingen ten grondslag. De eventuele kosten hiervoor zullen in de Najaarsrapportage inzichtelijk worden gemaakt en financieel vertaald worden naar de begroting 2021, zover hierin budgettair nog niet is voorzien. Het Sociaal Domein kijken samen met het team SFC wat een realistische inschatting van de kosten van de te nemen maatregelen zijn. Deze inschatting zal via de Najaarsrapportage aan het college en de raad worden voorgelegd.

b. Accessen (bedrag waarmee het beschikbare bedrag van het gemeentefonds jaarlijks wordt aangepast, gebaseerd op een bestuurlijk overeengekomen normeringssystematiek)

Het acces is voor 2021 op landelijk niveau 910 miljoen. Het gemeentefonds beweegt met de Rijksuitgaven mee (zogenaamd de "trap op trap af"). Extra Rijksuitgaven en bezuinigingen hebben direct invloed op de omvang van het gemeentefonds. Deze groeit mee of krimpt met de Rijksuitgaven. Deze beweging is gekozen om schommelingen te dempen binnen de algemene uitkering. De accessen 2020 en 2021 zijn vastgekleit op het niveau van de mei circulaire 2020. Dit om rust en stabiliteit te creëren tijdens de Corona-pandemie. Er vindt over deze jaren ook geen afrekening plaats. Wel zijn over de jaren 2022-2025 de accessen bijgewerkt. Voor alle jaren valt dit negatief uit. In alle jaren zijn de lagere accessen ten opzichte van de vorige circulaire het gevolg van lagere loon- en prijsontwikkeling dan tot nu toe aangenomen. Vanaf 2023 is het acces neerwaarts bijgesteld als gevolg van lagere rentelasten en lagere EU-afdrachten.

c. Uitstel Inburgeringswet

De inwerkingtreding van de nieuwe inburgeringswet is met een half jaar uitgesteld tot 1 januari 2022. De reeds verstrekte compensatie over 2021 voor uitvoeringskosten wordt teruggedraaid. Wel krijgen gemeenten compensatie voor het uitstel. Per saldo blijft het budget nagenoeg gelijk.

d. Twee nieuwe decentralisatie-uitkeringen

Voor het jaar 2021 zijn 2 nieuwe decentralisatie-uitkeringen van toepassing, namelijk Jeugd aan zet (voor Woerden 10.000 euro) en Heroriëntatie zelfstandigen (voor Woerden 20.771 euro).

ad 2 De indicatieve verdeling van 1,314 miljard euro incidentele middelen Jeugdzorg over 2022 te verwerken in de september circulaire.

Op grond van de arbitrage-uitspraak inzake Jeugdzorg heeft het Rijk de verdeling bekend gemaakt van de 1,314 miljard euro incidentele middelen Jeugdzorg over 2022. Voor Woerden bedraagt dit 3.359.596 euro (indicatief!). Dit bedrag zal overigens richting het jaar 2028 jaarlijks substantieel dalen omdat verwacht wordt dat de maatregelen resultaten gaan opleveren. Vervolgens mag voor dit moment slechts 75% structureel in de begroting 2023 en verder worden geraamd.

Bij de septembercirculaire zal pas de concrete verdeling van de 1,314 miljard euro in de algemene uitkering van het gemeentefonds plaatsvinden. Door actualisatie van de maatstaven bij de septembercirculaire (en mogelijke volgende circulaire) zal de nu gepresenteerde verdeling nog wijzigen. Net als bij de incidentele jeugdmiddelen voor 2021 liggen ook aan de toekenning van deze extra middelen voor 2022 resultaatafspraken tussen het Rijk en de VNG ten grondslag. Daarbij horen een aantal verplichtingen waaraan de gemeenten zich moeten houden. Het Rijk heeft hier voor de langere termijn ook een financiële taakstelling aan gekoppeld voor de gemeenten. De komende jaren moeten de gemeenten aan de slag met een hervormingsagenda waar vanuit maatregelen genomen moeten worden om het jeugdstelsel op de langere termijn houdbaar te maken en de kosten te beheersen. In de begroting 2022-2025 zullen de te nemen maatregelen indien mogelijk vanuit de hervormingsagenda financieel realistisch vertaald worden. Uiteraard wordt daarbij gekeken naar de maatregelen die de gemeente de afgelopen jaren zelf al genomen heeft binnen het Sociaal Domein.

Financiën

De mei circulaire laat de volgende financiële consequenties zien.

2021

Het jaar 2021, na vaststelling van de Voorjaarsrapportage 2021, geeft voor wat betreft de Algemene Uitkering een voordeel te zien van 1.035.630 euro (zie tabel hieronder). De belangrijkste oorzaak is het extra incidenteel budget Jeugdzorg. In de mei circulaire is hiervoor 438 miljoen verwerkt. Voor Woerden betekent dit een extra incidenteel bedrag van 1.106.000 euro. Dit bedrag wordt verwerkt in de Najaarsrapportage. Ook ten aanzien van de extra jeugdmiddelen 2021 geldt dat er mogelijke verplichtingen zijn waar de gemeente Woerden aan moet voldoen. De eventuele kosten hiervoor worden in de Najaarsrapportage inzichtelijk gemaakt en financieel vertaald naar de begroting.

2022-2025

Ten opzichte van de huidige meerjarenramingen, na vaststelling van de Voorjaarsrapportage 2021, ontstaan de volgende structurele voordelen.

2022: voordeel 2.206.087 euro;

2023: voordeel 1.262.770 euro;

2024: voordeel 597.666 euro.

De belangrijkste oorzaak van het voordeel 2022 is de toekenning van loon- en prijscompensatie. Hiertegen over staan echter nog bijvoorbeeld de stijgingen van lonen en prijzen, hogere uitgaven in verband met gemeenschappelijke regelingen en de kosten in verband met de autonome groei.

2025
 De meerjarenbegroting loopt tot en met het jaar 2024. Een vergelijking met 2025 is derhalve niet van toepassing.

Effect voor de meerjarenbegroting 2021-2024 (bedragen x 1.000 euro), na vaststelling Voorjaarsrapportage 2021.

Omschrijving	2021	2022	2023	2024
Saldo begroting 2021-2024 (inclusief begrotingswijzigingen)	-175	+723	+1.361	+3.087
Kadernota 2022	0	-1.320	-1.460	-1.435
Saldo Voorjaarsrapportage/Kadernota	-175	-597	- 99	+1.652
Mei circulaire 2021 (inclusief incidentele compensatie Jeugd 2021)	+1.036	+2.206	+1.263	+598
Eventuele incidentele uitvoeringsverplichtingen Jeugd 2021	nmb	nmb	nmb	nmb
Loon- en prijsstijging, gemeenschappelijke regelingen, autonome groei, etc.	nmb	nmb	nmb	nmb
Incidentele compensatie Jeugd 2022	nvt	sept circ	nmb	nmb
Eventuele incidentele uitvoeringsverplichtingen Jeugd 2022	nvt	sept circ	nmb	nmb
Saldo	+861	+1.609	+1.164	+2.250

De bedragen zoals vermeld bij "huidige raming begrotingssaldo" zijn gebaseerd op de vastgestelde begroting 2021-2024 (inclusief de begrotingswijzigingen tot en met de Voorjaarsrapportage 2021).

Genoemde bedragen zijn exclusief de opschalingskorting en de herijking van het gemeentefonds. Het is duidelijk dat de financiële positie de komende jaren onder druk zal blijven staan. Zoals bekend nemen de uitgaven van IBOR en Onderwijshuisvesting in de latere jaren verder toe. Daarnaast zijn er harde afspraken met uw raad gemaakt over de Schulddquote waarvoor eventuele positieve saldi hard nodig zijn. De discussies over met name de herijking van het gemeentefonds zijn nog steeds in volle gang en het is nog onduidelijk wanneer het definitieve besluit valt. Dit hangt ook van de snelheid van vorming van een nieuw kabinet.

Taakmutaties

Met ingang van 2022 zijn 2 nieuwe taakmutaties toegevoegd aan de algemene uitkering, te weten Prenatale zorg en Wet open overheid. Ten behoeve van dit extra budget wordt aan de lastenkant overeenkomstige bedragen opgenomen, zodat er sprake is van een budgettair neutrale verwerking.

Prenatale zorg

Woerden ontvangt hiervoor met ingang van 2022 structureel 13.000 euro.

Vanaf 2022 zijn middelen aan de algemene uitkering toegevoegd voor de uitvoering van het wetsvoorstel "Prenataal huisbezoek door de jeugdgezondheidszorg".

Wet open overheid

De volgende bedragen worden ontvangen.

2022: 131.000 euro;

2023: 146.000 euro;
2024: 162.000 euro;
2025: 178.000 euro.

De Tweede Kamer heeft de Wet open overheid aangenomen. Hiermee wordt beoogd de overheid transparanter en toegankelijker te maken. Vooruitlopend op behandeling in de Eerste Kamer heeft het kabinet reeds financiële middelen vrijgemaakt voor de periode 2022-2026. Deze middelen zijn zowel incidenteel als structureel. De incidentele middelen zijn bestemd voor het verbeteren van systemen, het opleiden van medewerkers en het aanpassen van processen en organisatie. de structurele middelen zijn bestemd voor de actieve openbaarmaking van de informatiecategorieën zoals genoemd in de Woo, het aanwijzen van een contactfunctionaris en het beheer en onderhoud van systemen.

Decentralisatie-uitkeringen

Voor het jaar 2021 zijn er 2 nieuwe uitkeringen , te weten Jeugd aan Zet (10.000 euro) en Heroriëntatie zelfstandigen (20.771) Tevens is voor de uitkering Maatschappelijke begeleiding statushouders ook voor 2021 een bedrag toegekend (33.180 euro).

Deze bedragen zijn alleen incidenteel toegekend voor 2021. Aan de lastenkant worden overeenkomstige bedragen opgenomen, zodat er een budgettair neutrale verwerking plaats vindt.

Decentralisaties Sociaal Domein

De bedragen geven geen substantiële afwijkingen te zien ten opzichte van de huidige begrotingsramingen.

Vervolg

De berekening 2021 wordt verwerkt in de Najaarsrapportage 2021. De berekening 2022-2025 wordt verwerkt in de begroting 2022-2025.

Bijlagen

NVT
